

Komentář Odborného panelu (WOS)

FODR: 2.5 Material Engineering

Komentář vypracoval: doc. Ing. Jiří Sloupenský, CSc.

Datum zpracování: 17. srpna 2023

Shrnutí:

Obor FORD 2.5. Materials engineering obsahuje následujících devět kategorií WoS: materials science, ceramics, coatings & films, composites, characterization & testing, materials science-multidisciplinary, paper & wood, biomaterials, textiles a metallurgy & metallurgical engineering. Jedná se o extrémně široký obor, navazující ve svých východiscích i výsledcích na řadu rozdílných průmyslových a vědních oborů, proto je řada výsledků, deklarovaných v tomto oboru, uvedena jako duplicitní v mnoha dalších oborech FORD. Počet publikací v oboru v letech 2017 až 2021 významně stoupl z počtu 1118 v roce 2017 až na téměř dvojnásobek (2013) v roce 2021. Převážná většina cca 70 % výsledků spadá do kvartilů Q1 a Q2, podíl výsledků v decilu D1 je v podstatě konstantní v okolí 10 %, podíl výsledků v kvartilu Q4 postupně klesá z 12 % v roce 2017 na pouhých 3 % v roce 2021.

I. Část – Popis situace v oboru

1) Publikační specifika oboru

- i. Jak podstatné jsou publikační výstupy v tomto oboru? Do jaké míry o situaci základního výzkumu v daném oboru v ČR (ne)vypovídá předložená bibliometrická zpráva na základě publikací WoS? Na základě vlastní zkušenosti případně uveďte, zda se význam či přístup k publikování ve WoS časopisech v ČR liší od praxe v oboru v zemích EU15? V případě výraznějších rozdílů je popište a uveďte pravděpodobné příčiny.*

Vzhledem k velkému rozsahu problematiky, které obor FORD 2.5 pokrývá, je sumární hodnocení oboru poměrně málo vypovídající. V poměru k počtu obyvatelstva ve srovnání se zeměmi EU 15 je v tomto oboru téměř dvojnásobný objem publikací, než by odpovídalo poměru k počtu obyvatelstva nebo poměru FTE. Poměr v prvním decilu D1 však poměru obyvatelstva i poměru FTE v podstatě odpovídá, což lze hodnotit pozitivně. Rovněž podíl publikací v kvartilu Q1 ve výši 3,19% lze hodnotit pozitivně. Určitá inflace výsledků nastává počínaje kvartilem Q2 a zvyšuje se u kvartilu Q4 až na 14,51 %. Z kategorií WoS jednoznačně převládá kategorie Material Science-Multidisciplinary, přičemž je zde významný podíl s publikačním překryvem do jiných technických

oborů (viz 2). Prakticky se nevyskytují publikace ve velkých autorských kolaboracích, (viz 7) a velmi nízký počet publikací je v českých a slovenských časopisech. (viz 4).

- ii. Jak významnou roli v oboru hrají sborníkové publikace (WoS Proceedings)? Na základě vlastní zkušenosti případně uveďte, zda se praxe publikování ve sbornících v daném oboru v ČR liší od zemí EU15. V případě výraznějších rozdílů je popište a uveďte pravděpodobné příčiny.**

Za sledované období 2017 – 2021 je evidováno celkem 1849 publikací ve sbornících, což odpovídá 24% podílu publikací v časopisech. K nejvýznamnějším WoS kategoriím, ve kterých je ve sbornících publikováno, patří Material Science- multidisciplinary a to vždy společně s dalšími WoS kategoriemi a to převážně z jiných oborů FORD než 2.5. Materials Engineering. V seznamu původců převažují univerzitní pracoviště a specializovaná pracoviště AV ČR, avšak vyskytují se i další výzkumné instituce, například Centrum dopravního výzkumu, COMTES FHT a.s., CESNET – Materiálový a metalurgický výzkum s.r.o., Ministerstvo obrany ČR, SVÚOM s.r.o. ÚJV Řež, a. s., VÚTS, a.s. Domnívám se, že publikace výsledků ve sbornících je v oboru materiálového inženýrství významný faktor, který přispívá ke vzájemné komunikaci odborníků v této velmi široké technické oblasti.

2) Oborový překryv

- i. Dochází v daném oboru FORD k významným překryvům s jinými obory FORD, zejména u článků v pásmech D1 (případně Q1)? Jaké jsou příčiny a do kterých oborů tyto výsledky spíše patří? [nutno projít seznam článků Příloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]?**

V oboru FORD 2.5. Materials engineering dochází k významnému překryvu s jinými obory. Z celkem 7670 článků má jako primární FORD 2.5 uvedeno pouze 2552 článků, což představuje cca 33 % z celkového počtu, přičemž pouze 2125 publikací (28%) uvádí kategorii FORD 2.5 jako jedinou.

K překryvům dochází především s obory FORD 1.1 Mathematics, 2.11 Other Engineering, 1.3 Physical Sciences, 1.4 Chemical Sciences, 2.10 Nanotechnology, 2.1 Civil Engineering, 1.5 Earth and related environmental sciences, 2. 3 Mechanical Engineering a v malé míře dokonce s 4.1 Agriculture, forestry, and fisheries. Tato situace je zcela pochopitelná, v podstatě každý technicky zaměřený vědecký obor pracuje s nějakými reálnými materiály a řeší jejich vlastnosti a využití ve své specifické oblasti.

- ii. Existují v rámci FORD oboru WoS kategorie (obory), které mají výrazný podíl na dané FORD kategorii co do produkce publikací v D1/Q1 [Graf 7]? Komentujte a případně vysvětlete.**

Naprosto dominantní kategorií v oboru FORD 2.5 Materials Engineering za období 2017 až 2021 je kategorie Material Science-Multidisciplinary. V této kategorii bylo za sledované období publikováno celkem 6095 výsledků, což tvoří celkem 80 % celkového počtu výsledků v celém oboru 2.5. Výsledky v této kategorii také tvoří 93 % výsledků v decilu D1 a 79 % výsledků

v kvartilu Q1. Je to dáno především tím, že tato kategorie je definována velmi obecně a překrývá se v podstatě se všemi ostatními kategoriemi. Další významnější kategorií je Metallurgy & Metallurgical Engineering, která zahrnuje celkem 1405 výsledků a tvoří tedy 18% celkových výsledků v oboru FORD 2.5. Podíl ostatních kategorií je zcela zanedbatelný, dohromady tvoří pouze 2 % výsledků, přičemž výsledky v decilu D1 se zde nevyskytují, v kvartilu Q1 je celkem 383 výsledků, což tvoří pouze 14 % všech výsledků v oboru FORD 2.5 spadajících do kvartilu Q1. Je zřejmé, že kategorie, zabývající se materiálovými problémy ve vztahu ke konkrétní průmyslové technologii, jako například Ceramics, Paper & wood, Textiles a Composite tvoří jen velmi malý podíl všech publikovaných výsledků v této kategorii.

3) Velikost oboru na základě počtu autorů a autorek výsledků

i. Komentujte personální velikost oboru (počet autorů a autorek působících v oboru v ČR) s dalšími obory oborové skupiny [Graf 10 dle RIV].

Personální velikost oboru 2.5 - Materials Engineering je ve srovnání s ostatními obory na třetím místě, vyšší personální obsazenost lze sledovat pouze v oborech 2.3- Mechanical engineering a 2.2. - Electrical, electronic a information engineering. Celkem bylo v období 2017 – 2021 identifikováno v oboru Materials Engineering 2738 autorů a autorek, přičemž 56 % z nich publikuje rovněž v časopisech, které sleduje databáze WoS. Tato informace však může být poněkud zkreslená faktem, že ze všech 7685 výsledků v oboru 2.5 Materials Engineering uvádí pouze 2125 výsledků tento obor FORD jako jediný, všechny ostatní výsledky uvádějí obor Materials Engineering pouze jako jeden z několika oborů FORD. Je to logické, materiálové inženýrství se v současné době prolíná v podstatě do všech technických oborů a průmyslových odvětví a hodnocení tohoto oboru souhrnně v celé jeho šíři neumožňuje postihnout detaily, které však mohou mít na vývoj tohoto oboru podstatný vliv, především v minoritních WoS kategoriích.

4) Profil publikačního výkonu oboru (WoS)

i. Popište profil publikačního výkonu oboru v ČR ve srovnání s průměrem zemí EU15 a světem [Graf 3]. Uveďte možná vysvětlení podstatných rozdílů (např. zda v oboru v Česku a na Slovensku vychází větší počet WoS časopisů, kde čeští autoři a autorky intenzivně publikují) [viz seznam článků Příloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx].

V mezinárodním srovnání obor FORD 2.5 Materials engineering dosahuje v decilu D1 i v kvartilu Q1 významně horších výsledků v porovnání s EU i se světem a to cca o 30 %. Naopak v kvartilu Q2 je podíl cca o 8% vyšší, oproti EU a světu. V kvartilu Q3 je poměr v podstatě vyrovnaný, v kvartilu Q4 jsou výsledky srovnatelné se světem (podíl 7 %) avšak podstatně horší v porovnání s EU (pouze 2 %). Z celkového počtu 7685 publikací bylo v oboru FORD 2.5. Materials Engineering v českém nebo slovenském časopise publikováno pouze 123 výsledků, což tvoří necelé 2 % z celkového počtu 7685 publikací. Z tohoto počtu je v kvartilu Q3 celkem 30 publikací, přičemž všechny byly publikovány v časopise Ceramics-Silikáty. Zbytek publikací (93) je v kvartilu Q4. Tento podíl je naprosto zanedbatelný, je zřejmé, že publikační činnost v oboru FORD 2.5 je směřována prakticky pouze do zahraničních časopisů. V oboru 2.5 je celkem v ČR a na Slovensku

publikováno pouze ve třech časopisech a to Ceramics-silikáty, Wood research a Kovové materiály – metallic materials.

ii. Popište vývoj v posledních letech a komentujte možné příčiny případných trendů ve změnách profilu [Graf 1c].

Vývoj oboru v posledních pěti letech je v decilu D1 v podstatě konstantní, podíl se pohybuje v okolí 10% s výjimkou roku 2018, kdy dosáhl 13 %. Znatelný je pokles výsledků v kvartilu Q1, kde došlo v posledních dvou letech (2020 a 2021) k poklesu o cca 6% oproti letům 2018 a 2019, takže podíl výsledků v kvartilu Q1 se v podstatě vrátil na úroveň roku 2017 (33 %). Oproti tomu lze určitý nárůst identifikovat v kvartilu Q2, takže lze konstatovat, že podíl Q1 + Q2 zůstává po celou dobu sledovaných pěti let v podstatě konstantní. Ke značnému úbytku došlo v kvartilu Q4, kde podíl výsledků ve výši 17 % v roce 2017 se snížil až na 5% v roce 2020 a dokonce až na 3 % v roce 2021. Zřejmě došlo k přesunu do kvartilu Q3, kde je naopak zaznamenán v letech 2020 a 2021 významný nárůst, došlo zde tedy k určitému zkvalitnění výsledků přesunem z kvartilu Q4 do kvartilu Q3. V součtu kvartilů Q3 a Q4 opět dochází v podstatě ke stagnaci, součet Q3 a Q4 se za sledované období pohybuje mezi 23 – 26 %. Celkově lze konstatovat, že obor 2.5 Materials engineering zaznamenává určitý trend k průměrnosti, tj. k přesunu výsledků do kvartilů Q2 a Q3 a to jak z kvartilů Q1, což je negativní signál, Tak z kvartilu Q4, což lze hodnotit spíše pozitivně.

5) Publikační výkon oboru (WoS)

i. Srovnajte velikost publikačního výkonu oboru (počet článků WoS) ČR vůči průměru zemí EU15 (při zohlednění populačních velikostí). Popište možné příčiny výraznějších rozdílů [Graf 4]. Pozornost věnujte zejména pásmům D1 a Q1.

V poměru k počtu obyvatelstva ve srovnání se zeměmi EU 15 je v tomto oboru téměř dvojnásobný objem publikací, než by odpovídalo poměru k počtu obyvatelstva nebo poměru FTE. Poměr v prvním decilu D1 však poměru obyvatelstva i poměru FTE v podstatě odpovídá, což lze hodnotit pozitivně. Rovněž podíl publikací v kvartilu Q1 ve výši 3,05% lze hodnotit pozitivně. Určitá inflace výsledků nastává počínaje kvartilem Q2 a zvyšuje se u kvartilu Q4 až na 15.43 %. Je zřejmé, že zde dochází ke značné inflaci publikací v nižších kvartilech. Všechny výsledky, publikované v českých a slovenských časopisech, jsou výhradně hodnoceny v kvartilech Q3 a Q4, ale jedná se pouze o zanedbatelný počet takto publikovaných výsledků (123) – viz též kapitola 4. - Profil publikačního výkonu oboru (WoS).

ii. Popište vývoj publikačního výkonu oboru v posledních letech a možné příčiny trendů [Graf 1b]. Pozornost věnujte zejména pásmům D1 a Q1. Do jaké míry mohlo změny v čase ovlivnit zařazování či vyřazování časopisů z databáze WoS [viz seznam časopisů v oboru Priloha_2_casopisy_X.X_FORD.xlsx]?

V oboru FORD 2.5. Materials engineering došlo během posledních pěti let téměř ke zdvojnásobení počtu výsledků, konkrétně byl zaznamenán nárůst o 81 %. . Určitým způsobem

by tento nárůst mohl být ovlivněn i nárůstem počtu časopisů, v roce 2017 bylo v databázi WoS pro obor FORD 2.5 obsaženo celkem 459 časopisů, tento počet však postupně narůstal a v roce 2021 bylo v databázi WoS již 527 časopisů. To reprezentuje nárůst cca o 15 %, zřejmě tedy nelze nárůst celkového počtu výsledků ve výši 81% zdůvodnit pouze nárůstem počtu časopisů v databázi WoS, je třeba se pokusit identifikovat i jiné příčiny, například průběžný nárůst celkového počtu publikujících autorů a autorek. Nárůst počtu autorů a autorek za období 2017 – 2021 (2738) oproti předchozímu sledovanému období 2017 – 2020 (2443) činil 295 autorů nebo autorek, tj. identifikovatelný nárůst je cca o 12% přičemž nárůst počtu výsledků mezi roky 2020 – 2021 je 266, což je 15 %. Toto je tedy ve velmi dobré relaci s meziročním nárůstem počtu autorů.

6) Korespondující, první, druhý a další autoři/autorky v oboru

i. Má v oboru význam pořadí autorů a institut korespondujícího (reprint) autora? Pokud ano, pokračujte dalšími body i. a ii.

Vzhledem k tomu, že obor FORD 2.5. Materials Engineering je oborem technickým, je význam korespondujícího nebo prvního autora značný. Tento autor by měl mít především významný podíl na celkovém plánu výzkumu, koncepci článku a nezanedbatelném podílu na generování výsledků. Dále by tento autor měl být připraven převzít zodpovědnost za správnost, přesnost a úplnost výsledků publikovaného výzkumu.

ii. Je v oboru adekvátní zastoupení výsledků s významnějším autorstvím z českých VO (první autor, korespondenční autor), zejména v pásmech D1 a Q1? [Grafy 2a,b a seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]

Z celkového počtu 7685 hodnocených výsledků má českého nebo slovenského korespondenčního autora 5076 výsledků, to je 66% všech výsledků. Z tohoto počtu je ale pouze 2197 výsledků, (29 %) dosažených v mezinárodní spolupráci, tj. pouze zde je významné hodnotit skutečný podíl domácího autorství. Z těchto výsledků je celkem 297 (4 %) hodnoceno v decilu D1 a 915 výsledků je hodnoceno v kvartilu Q1. (12 %). Tento výsledek považuji z hlediska angažmá českých a slovenských autorů za poměrně pozitivní.

iii. Můžete výsledky s významnými autory z českých VO blíže charakterizovat? [viz seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]

V decilu D1 jsou významnými výsledky s autory z českých VO zastoupeny Vysoké učení technické v Brně s celkem 73 výsledky, přičemž částečně bylo těchto výsledků dosaženo ve spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze a s Mendelovou univerzitou v Brně. Dále jsou v decilu D1 významnou VO Univerzita Palackého v Olomouci s 52 výsledky, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze se 40 výsledky, Univerzita Karlova se 24 výsledky a Fyzikální ústav AV ČR s 20 výsledky. Více než deset výsledků v decilu D1 pak mají Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (18), Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR (17), Ústav organické chemie a biochemie AV ČR (12) a České vysoké učení technické

v Praze (11). Je tedy zřejmé, že naprosto majoritní podíl výsledků mají autoři, pracující nebo spolupracující s vysokými školami a ústavy Akademie věd ČR.

7) Velké autorské kolaborace

i. Jaké je v oboru zastoupení výsledků vytvořených ve velkých autorských kolaboracích [Grafy 2a,b]? Věnujte přednostně pozornost pásmům D1 a Q1.

V oboru FORD 2.5. Materials Engineering se v podstatě nevyskytují výsledky, vytvořené ve velkých autorských kolaboracích. Za celou dobu hodnocení (2017 – 2021) je celkový počet výsledků s více než 30 autory naprosto zanedbatelný (celkem 11 výsledků ze 7685). Jako extrém se zde vyskytuje výsledek review Univerzity Karlovy a dalších 76 institucí s celkem 137 autory, uveřejněný v roce 2020 v časopise 2D materials v oboru Materials Science, Multidisciplinary.

Pro hodnocení autorského přínosu domácích institucí u tohoto konkrétního výsledku není k dispozici dostatek informací. Další výsledek s významně větším počtem autorů (40) v decilu D1 je článek Considerations for three-dimensional image reconstruction from experimental data in coherent diffractive imaging, kde se na řešení podílel Fyzikální ústav AV ČR a dalších 15 institucí. Rovněž zde je obtížné posoudit podíl domácích tvůrců, když korespondenční autor není z ČR.

Další výsledky v decilu D1 i v kvartilu Q1 mají mezi dvaceti osmi a jedním autorem, přičemž rozložení počtu autorů v tomto rozsahu je v podstatě rovnoměrně sestupné od 28 do jednoho autora.

ii. Jaký je podle vašeho názoru autorský přínos domácích institucí k takovým výsledkům v kategoriích D1 a Q1? Komentujte a případně vysvětlete. [viz seznam článků Priloha_3_vysledky_X.X_FORD.xlsx]

V decilu D1 je dokumentováno celkem 297 výsledků, dosažených v mezinárodní spolupráci s českým korespondenčním autorem. Žádný z těchto výsledků nebyl publikován v českém nebo slovenském časopise. V kvartilu Q1 se jedná celkem o 915 takových výsledků. Průměrný počet institucí, zúčastněných na řešení projektu, v decilu D1 je 4.5, přičemž rozsah kolísá v rozmezí dvě až čtrnáct institucí. V kvartilu Q1 je průměrný počet institucí 4 se stejným rozsahem. V mnoha případech počet zúčastněných institucí koresponduje rovněž s počtem autorů, lze z toho dovodit, že podíl české instituce, reprezentované korespondenčním autorem, je významný.

8) Mezinárodní spolupráce a domácí „know-how“

i. Charakterizujte rozsah mezinárodní spolupráce, specificky se zaměřte na výsledky klasifikované jako D1 a Q1 [Grafy 2a,b].

Z celkového počtu 7685 výsledků bylo v mezinárodní spolupráci dosaženo 4805 výsledků v kvartilech Q1 – Q4. Největší počet výsledků s mezinárodní účastí je v kvartilu Q1 (2065 tj. 43 %) přičemž na decil D1 připadá 663 výsledků, tj. 14% ze všech výsledků s mezinárodní účastí a 9 % všech výsledků, evidovaných za období 2017 – 2021. Lze konstatovat, že rozsah mezinárodní

spolupráce v oboru FORD 2.5. Materials Engineering je poměrně značný a dosahované výsledky jsou kvalitní, 79% z nich je hodnoceno v kvartilech Q1 a Q2.

- ii. Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat? Do jaké míry lze považovat výsledky klasifikované jako D1 a Q1 za domácí „know-how? Je tento podíl podle vašeho názoru v souladu s praxí a výkony v zahraničí? Komentujte a případně vysvětlete. [viz seznam článků Příloha_3_vysledky_XX_FORD.xlsx]**

Vzhledem k tomu, že převážná většina výsledků je deklarována ve WoS kategorii Materials Science - Multidisciplinary a navíc obvykle s překryvem do jiných oborů FORD, je prakticky nemožné tyto výsledky nějak blíže charakterizovat. Jedná se o výsledky z mnoha, naprosto nesouvisejících, oborů přičemž jediným spojovacím elementem je, že autoři výsledky deklarují kromě jiných FORD kategorií i v kategorii 2.5. Materials engineering.

II. Část – Výzkumné organizace v oboru

9) Personální velikost VO

- i. Na základě dat z RIV [Graf 11] okomentujte seznam deseti identifikovaných největších VO v oboru. Součástí komentáře může být i Vaše povědomí o tom, že některá VO pravděpodobně chybí nebo naopak přebývá.**

Deset největších výzkumných organizací v oboru 2.5. Material Engineering tvoří pouze veřejné vysoké školy. Autoři z těchto institucí tvoří celkem 64 % všech autorů, publikujících v oboru. Opět i zde dochází ke značnému překryvu s jinými obory FORD, například u VUT Brno, na prvním místě s celkem 291 autory je pouze 152 výsledků deklarováno pouze v oboru 2.5 Materials Engineering, další výsledky jsou deklarovány v kombinaci s jinými obory FORD. Na dalších místech je ČVUT v Praze, dále VŠB Technická univerzita v Ostravě a dále Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. Je to dáno především velikostí těchto univerzit a existencí fakult a kateder, které mají materiálovou problematiku přímo ve své výukové a výzkumné náplni. Řada výsledků tak vzniká v souvislosti se studiem doktorandů a habilitačními pracemi. Určitým specifikem je Technická univerzita v Liberci na pátém místě, která má jako jediná vysoká škola i fakultu textilní, která uvádí celkem 188 výsledků ve WoS kategorii Textiles, což považují za unikátní.

- ii. Na základě dat z RIV [Graf 11] popište, jaké podíly autorů těchto VO publikují ve WoS a uveďte, zda tyto podíly odpovídají zvyklostem v oboru. Dochází u některých VO k neobvykle nízkému nebo vysokému podílu publikací ve WoS?**

Podíl autorů, publikujících ve WoS z celkového počtu autorů z deseti nejvýznamnějších institucí, kterými jsou v podstatě jen vysoké školy, je v podstatě vyrovnaný a pohybuje se v rozmezí 68 % u Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (v přehledu na osmém místě) až do 93 % u České zemědělské univerzity na desátém místě. U prvních dvou institucí, tj. ČVUT v Praze a VUT Brno jsou výsledky v podstatě vyrovnané, počet autorů je 291 u ČVUT a 290 u VUT, podíl na celkovém počtu u obou VO je 10 % a podíl autorů a autorek, publikujících ve WoS, je 71 % u VUT a 73 % u ČVUT.

- iii. Pokud jsou údaje dostupné, uveďte na základě oborových kapacit (zdroj: Excel oborové kapacity VO), které z těchto VO se hlásí primárně k (1) aplikovanému výzkumu, (2) základnímu výzkumu, (3) mixu obojího.**

Z deseti identifikovaných největších VO v oboru se k vyváženému poměru základního a aplikovaného výzkumu v oboru FORD 2.5 Materials Engineering hlásí ČVUT v Praze, VUT v Brně, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně VŠCHT v Praze, TU v Liberci, Univerzita Pardubice, ZČU v Plzni a Mendelova univerzita v Brně tj 80 % všech nejvýznamnějších VO. Pouze k výzkumu aplikovanému se hlásí Česká zemědělská univerzita a VŠB v Ostravě. Žádná z prvních deseti univerzit nedeklaruje v oboru FORD 2.5 dominanci základního výzkumu. Vyplývá z toho, že všechny nejvýznamnější VO se zřejmě snaží uplatnit výsledky svého výzkumu v reálné praxi, a to pravděpodobně ve spolupráci s partnery z průmyslové sféry.

10) Nejvýznamnější VO z hlediska produkce nejlepších výsledků

- i. Popište, které z top 10 VO jsou podle tabulek 5a a 5b v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1. Tabulky 5a a 5b v první části bibliometrické zprávy vycházejí z oborové klasifikace výsledků dle zařazení časopisu ve Web of Science.**

Nejvýznamnějšími VO v oboru FORD 2.5 v decilu D1 jsou veřejné vysoké školy, které mají pracoviště, případně fakulty, zabývající se materiálovou problematikou. Jedná se především o VŠCHT v Praze, Univerzitu Karlovu a VUT Brno. Poměrně významný je i podíl Technické univerzity Ostrava, kde je ale 93% výsledků v decilu D1 dosaženo v mezinárodní spolupráci, vlastní podíl je tedy poměrně obtížné určit. V přehledu deseti nejvýznamnějších organizací v decilu D1 se rovněž objevují tři pracoviště AV ČR, které se přímo zabývají materiálovou problematikou ať už fyzikální nebo chemickou.

Nejvýznamnějšími VO v oboru FORD 2.5 v kvartilu Q1 je Karlova univerzita s celkem 603 výsledky a 22 % podílem v Q1, následuje Fyzikální ústav AV ČR s celkem 530 výsledky a 19 % podílem v Q1. Následuje celkem pět veřejných vysokých škol s klesajícím podílem postupně až k Technické univerzitě Ostrava na sedmém místě s podílem 6% a počtem výsledků 176. Poněkud překvapující je poměrně malý podíl pracovišť AV ČR, tedy Ústavu fyziky materiálů (6%) a Ústavu fyzikální chemie. Zřejmě je to dáno podstatně menšími personálními kapacitami těchto ústavů vzhledem k velkému počtu pracovníků vysokých škol, kde se materiálovou problematikou může zabývat i několik pracovišť, případně fakult.

- ii. Popište, které z top 10 VO jsou podle grafů 12a a 12b v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1. Grafy 12 ve druhé části zprávy jsou založeny na oborové klasifikaci výsledků, kterou v RIV uvádějí výzkumné organizace.**

Dle oborové klasifikace, kterou výzkumné organizace uvádějí v RIV, je nejvýznamnější organizací dle produkce v oboru FORD 2.5 v decilu D1 Vysoká škola báňská, Technická univerzita Ostrava s celkem 33 % podílem článků na národní produkci. Následuje se značným odstupem (11 %) Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a s 10% pak Technická univerzita v Liberci a ČVUT v Praze.

V kvartilu Q1 je opět nejvýznamnější VO Vysoká škola báňská, Technická univerzita Ostrava s podílem 27 %, následovaná Ústavem fyziky materiálů AV ČR. Dále s 10% následují VUT Brno, ČVUT Praha a TU v Liberci.

iii. Jsou nějaké významné rozdíly mezi závěry podle předchozích bodů i a ii? Je možné tyto rozdíly vysvětlit? (Rozdíly vznikají například tím, že některé VO přiřazují v RIV publikace oborům, které neodpovídají WoS časopisům, kde publikují.)

Rozdíly mezi výsledky, zpracovanými podle databáze WoS a RIV, jsou v tomto oboru značné. Jejich příčiny není snadné komentovat, jednou z hlavních příčin může být to, že výsledky, dosažené v RIV, mohou souviset s projekty, které VO řeší společně s komerční sférou, kde primárním cílem není publikace výsledků v renomovaném časopise, ale dosažení reálných, technicky aplikovatelných výsledků, které od řešení projektu očekává průmyslový partner. V takovém případě je obvykle prioritou dosáhnout určité ochrany dosaženého výsledku například formou patentu, případně utajením. Publikace výsledků formou článku v časopise by tomu mohla být na závalu. Bohužel existující podklady neumožňují zjistit, kolik výsledků, deklarovaných v RIV, souviselo s komerčním výzkumem, případně v kolika případech byla na výsledek uplatněna přihláška vynálezu. Například v případě Technické univerzity Ostrava lze v databázi RIV nalézt za sledované období 2017 – 2021 celkem 789 výsledků, přičemž se zde vyskytují i výsledky typu Patent, Užitený vzor, Ověřená technologie, případně Prototyp, Poloprovoz nebo Funkční vzorek. V přehledu publikací WoS je za stejné období uvedeno jen 612 článků. Rovněž dokument „Oborové kapacity VŠ“ uvádí u VŠB-TUO v kategorii FORD 2.5. Materials engineering jako dominantní aplikovaný výzkum. Univerzita J.E. Purkyně na druhém místě uvádí v oboru 2.5 vyvážený podíl aplikovaného a základního výzkumu, rovněž tak Technická univerzita v Liberci na třetím místě. Stejná situace je rovněž v případě velkých technických univerzit, tj. ČVUT v Praze a VUT v Brně.

11) Produktivita VO a srovnání se světem

i. Zhodnoťte produktivitu (maximálně 10) nejvýznamnějších VO z hlediska výstupů v Q1+Q2 časopisech vzhledem k personálním kapacitám VO (zdroj: externí Excel tabulka). Uveďte, které VO v oboru mají vysokou anebo naopak nízkou produktivitu.

Největší produktivitu v oboru FORD 2.5 z hlediska výstupů v kvartilech Q1+Q2 s ohledem k personálním kapacitám vyjádřenou relativní publikační činností v oboru mají Univerzita Palackého v Olomouci (710 % průměru oboru 2.5) Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR (680 % průměru oboru), Ústav fyziky materiálů AV ČR (50 % průměru oboru). Všechny ostatní VO mají relativní publikační činnost v oboru v rozmezí 5 % (COMTES FHS a.s. Mendelova univerzita v Brně) až 300 % (VŠB-TUO). Nízká publikační činnost u COMTES FHS a.s. je dána tím, že se jedná o VO s rozsáhlým komerčním výzkumem a vývojem, kde publikační činnost v časopisech nepatří k prioritám organizace. U Mendelovy university je zřejmě důvodem to, že výzkum v oboru materiálového inženýrství nepatří ke klíčovým aktivitám této univerzity.

- ii. ***Pokud to je možné, popište na základě Tabulky 6 a Grafu 3, jaký je bibliometrický profil nejdůležitějších VO v oboru ve srovnání s benchmarky (svět, EU15, ČR). Dosahují či nedosahují úrovně EU15, resp. světové úrovně, případně ji převyšují?***

Bibliometrický profil nejvýznamnějších VO oproti světu, EU15 a ČR je v následující tabulce. Z tabulky je zřejmé, že první dvě VO tj. Karlova univerzita a Fyzikální ústav AV ČR mají bibliometrické výsledky v kvartilech Q1 a Q2 zcela srovnatelné s EU15 a o několik procent vyšší než je světový průměr. Velmi dobrých výsledků jak proti EU15 tak proti světu dosahují i VUT v Brně, VŠCHT v Praze. Kromě Technické univerzity v Liberci dosahují vyšších výsledků v součtu kvartilů Q1+Q2 oproti světu všechny VO v tabulce.

Benchmark oboru FORD 2.5. Materials Engineering	Počet výsledků	podíl ČR	Q1	Q2	Q1+Q2
ČR	7685	100%	36%	39%	75%
EU15	160971	5%	53%	31%	84%
Svět	827793	1%	43%	32%	75%
Deset nejvýznamnějších VO v ČR	Počet výsledků	podíl v ČR	Q1	Q2	Q1+Q2
1 Univerzita Karlova	1203	16%	50%	37%	88%
2 Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.	154	15%	45%	37%	83%
3 Vysoké učení technické v Brně	985	13%	41%	35%	76%
4 Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	884	12%	41%	39%	81%
5 České vysoké učení technické v Praze	856	11%	30%	42%	72%
6 Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	670	9%	26%	39%	65%
7 Ústav fyziky materiálů AV ČR, v. v. i.	444	6%	36%	43%	80%
8 Technická univerzita v Liberci	432	6%	10%	28%	38%
9 Masarykova univerzita	355	5%	37%	48%	85%
10 Univerzita Palackého v Olomouci	352	5%	63%	26%	90%